

Комсомолчу комбайнер

САНДАК Сандак-оол узун сарыг диллентин доже-мийге байыгыч үнү ор-да, оод бужери дола берген. Тараа сөөртүр машина комбайныг бужери дужунга тура дужер орта, ол тарааны уруп балырган. Чалгай тараа шик-кылдыр сарыг багыт. Сандак-оол шала шойбексөөр кудер-хүрө арин-шарыгыга хуузмүртүр чыпайн турган.

Тараа сөөртүр машина-биле чедип келген. «Ак-Турут» совхозтун кол агроному Ва-сильи Чоржой-оол бирде ку-зюва тарааже, бирде комбай-нер Сандакче кайтаан турган. Комбайныг бужеринде тара-аа тоюрун билек, ол мынча деп айтырган:

— Комбайныг кайы хире чоруп тур моп?

— Чөре туруш чок чоруп тур, Васильи Алексеевич — дэиш, Сандак хуузмүртүр.

— Кайчаар ажалдап турар кийин эвес бо, адырам — дэиш, агроном комбайныг чыттыр кестирген ооргалар болдурун эртен эрн исте-

рин эргилдир кылашпап көр-гүлээн-даа.

Комсомолчу Сандак бодун-га бужеринде кайтаан, кай-дыг-даа сөзүк чокча, агро-ному коруп турган. Агро-ном ажалла негеделиг, ми-нашпа ажал комбайнерин хылап турары ол. Сандак оу көрөгө, харын хар кы-рында кайдыг-бир аңгы напч-ылавылап көргөн аңгы-даа мышак. Бирде-бирде ол мы-рында хуорзуда тараа сым-тариче догтайып, холу-биле тараа саванын тарады иткис-лей-даа бээр.

«Дүжүт ажалдаагына чид-ип турбас ужурут. Ажал-ды шикитип кылдыр чугу-лаа деп, Сандак бодун чор-уу, агрономдун айтырган:

— Кайдыг мышак-тыр, дарга?

— Агроном Сандакча чедип келген, өөрүшкүлүг чугаа-лаа деп.

— Тарааны кестирип, ону ажаап ап турарымыс чөре багай эвес-тир. Чугаа сөн-эвес, бо оолдарын шунтууун хылап көрдүм. Эр-хейлери Ам чорувут, сени саадаштытм.

— Таакпы-даа тыртм чет-позн мышак болдуус, Васи-лий Алексеевич — дэиш, Сандак штурвалынды артынга барып олтура каапкан.

«СК-4»-тун мотору хөдө-лип үнгөн. Комбайн бурун-гаар үзөш кылынгаш, шим-чеп чоруулаа...

КОМСОМОЛЧУ Сандак Кизылда куду ажал-агынын про-фессионал-техниктиг уучи-лешин доосаадап бээр дэиш чырткан. Ам «Ак-Турут» совхозта мурунча механиза-торларын бирозн. Комбайн-биле бир дугаар тараа ажаап кирген чылым ол чөре утпас. Ол күс оод ажалдырдыгы со-лун болгаш берге-даа болган.

Ол чылым чай коңуу кай-дашкыныг болган. Ычан-гай тараа эки-ле уруп шы-дааан. Кестирер тарааның сым чолдак, чечн база-ла хензип мышак сымалдыр. Ыдыг тарааны штурвалга чаа ажалдап, кирген кийге ажаары берге.

Чолдак сымтыг тарааны кезеринге ол улут күштү үн-дүрүп чораян. Хоралаачыг, штурвалдыг-даа апаргылаар. Шак-ла мычар ол шикынгыг чораш, комбайныгын муру-нунга чыткыг улут дагыт көрбөө. Комбайныгын ажал-даа дөгөш, артында ору өгөш кылган. Оң соода кызыр-казыр дэиш даап дын-наган. Сандак комбайныгын моторун өжүрө каапкан, дүргөн-дө дөжө халаан. Ол улут калбак дагыт чөдөн тур устурун каан болган. Ытканың салаалары-даа сым-ган. Чидип бистер найда боор,

ойлуп чаптагылай берген. Ажал оол чыркууу суйба-гылаан. «Бистерин-даа солуп ап болур. Салааларын, өдү-рек-хайларын кайыгын тып алмыр? Механик Кизыл чораш бээр оларын тыппайн кедди чоп...»

Сандак хейле-ле дөжө көргөн. Дөжөнч солгу тала-зы холугу-ле кара чүве. Оолдун сетики улам дүвү-рөөнүн апарган. Ам кан-чаар, комбайнын хөдөлдүрүп алган, бригада төвүнчө чо-руулаан.

Бригада турлаанга кээрге, механик ширин чугаалаан:

— Эки серемчилдиг ажал-даар деп ажалыг чыттып тур-дүм бе? Орта кийи сен бе? Казыра дег дагыт канчап көрбөс чүвө? Ам чүвү кан-чаар бис...

Оң соода ийн хонгаша бригадир келген, мынча деп айтырган:

— Сөң чөре тараа кес-тир күзелин бар бе?

— Бээр көлөм — дэиш, бри-гадир ону эсертип алган, оң кестирген аңгыгын эргилдир кылаштыкан. — Тарааны мын-чап наарга, чөре болур бе? Ындында-ла чолдак сымтыг тарааны чүгө өрү кестирип турар сен?

— Чүү болду, дарга?

Сандак алысты эргилдир көрүп турган. Шынап-ла ма-да-мында чолдак сымтыг кы-зыл-тастар, «биста чүгө аңыр шуралып чорыг бардым» дэиш мышак, салган-сырма-дан чыгышп каан тургу-лаан.

КОМБАЙНЕРИНИ харын-салгалыг, чымштыг ижи-нин баштайгы ол күзү дү-вүрөөнүн биле мычаар эр-кен. Ажалта баштайгы үеде кылтай частыргаларын аны-

арбай ажааттыган. Тараа-нын дүжүдү чаагы. Бир гек-тардан он ийн центнер чедип турар.

Комсомолчу комбайнер Са-ндак Сандак-оол-биле ужураш-тыгы. Ол биске мынча деп чугаалады:

— Бо чыл бестия турту-вустун, човуустун төөгүзү-де алдарыг, юбилейг чыл болгай. Ычангаш мен ажаа шыдаар-ла шаам-биле бедик күш-аңалчы көргүзүлгө ужурашп дэиш ажалдан тур мен. Дөрт чүс аңгыг гек-тар тарааны бо күзүн кес-тирп ажаарын хууздодим. Ону күсөткөргө бужериндег мен.

Амгыраалдын күш-аңал-чы улут ооруче бодун эге башкаарын кылы чорутур аңгыг эр Сандак Сандак-оол бо чылым дүжүт ажаап алымкынында иччаар эрес, шудуруг ажалдап турар.

Ажал-хөрең бужерин-де болуун, ажал эш!

Х. ОЛДАН-ООЛ.

ӨӨРЕДИЛГЕГЕ УТКУШТУР

Россия Федерациясы. Псков областың партия организациясы партияның политиктиг өөредилге системасына чаа өөредилге чылынга ажал-ишчи белеткенип турар. Программалар төлөвилдери доосулган, өөредилгениг көргүзүп чүдөдөрн белет-кени, пропагандистер семинарларын, оларга лекциялар номчуп бээр ажалды чоруткан. Партия чырыдышынын область

бажыныга СЭНП обкомунуң болгаш хооромунуң мергежилдиг лекторлары Псков-тун пропагандистеринге консультациялар-ны ургучу берип турар.

ЧУРУНТА: СЭНП-ниң Псков хоорому-нун лектору О. Г. Болотовуң (ортузунда) пропагандист П. Г. Наумов болгаш Л. Ф. Муромская-биле беседа кылып турары. (СЭТА-нын фотохроникасы).

Республика штавы ажалдап тур

«Дүжүт ажал алымкынын оперативтиг уаурут республика штавы хууңуң не кезе-кениң 6 шакта чыгып турар. Эртен 24 шакта штинде рес-публикада тараа ажаап алымкынын байдалын алаа бүтү таламы-биле анал-тып, ону дүргөдөдөрн бил-гир оралкыны В. Е. Сериков дү-жүт ажалдаагынын байдалын дыңдапкан:

— Кирген медэо бугаар алдыг, республиканың тараа шоддеринде сөөлү хуңерге чедир 138 муң аңгыг га чө-рөн тарааны кескен болган оон 92,5 муңун бастырып ал-ган, азы оон 67 хууу болуп турар. Нингизи-биле 120 муң тонова тарааны бастырып ал-ган. Республикада тараа-ныг ортумаа дүжүтүрү бир гадап 13,2 центнер болуп турар. Ажаап алымкынын байдалын аналтып көрөгө темп ам-даа бедивей, чап-гас чөре таптап турар. Бас-тырыг алышпаган тарааның чүгө чартыг күрүнө шыг-курватовспенция төлөзөк-чизин, автотранспорт бужу-галарын уаурутчулар бол-гаш өскө-даа харысалгалыг ажалдактылар киргип турар.

«Оң ээчегил хуулам. Ты-ва АССР-ниң Министрлер Чө-вүлөшүн даргазынын биргир оралкыны В. Е. Сериков дү-жүт ажалдаагынын байдалын дыңдапкан:

— Кирген медэо бугаар алдыг, республиканың тараа шоддеринде сөөлү хуңерге чедир 138 муң аңгыг га чө-рөн тарааны кескен болган оон 92,5 муңун бастырып ал-ган, азы оон 67 хууу болуп турар. Нингизи-биле 120 муң тонова тарааны бастырып ал-ган. Республикада тараа-ныг ортумаа дүжүтүрү бир гадап 13,2 центнер болуп турар. Ажаап алымкынын байдалын аналтып көрөгө темп ам-даа бедивей, чап-гас чөре таптап турар. Бас-тырыг алышпаган тарааның чүгө чартыг күрүнө шыг-

Репортаж

орукта онгуд-чингилдерин болгаш Ильянка суур чоогун-да багай оруктарын чааары-биле үш грейдер даартап эгелен киригет — деп, ато-оруктар туудуун болгаш ажалдаагынын бужуруг эргө-дөдөрн начальниги В. Чер-нов дыңдапкан.

Дүжүт ажаап бжырыга ам-даа хөргөдөдөрн турар мы-нар-чаар чүдөдөрн Абакан-дап сөөртүр бүтү хөмчөгөр алдынып турарын Кизылдыг нефтобазаның директору М. Говенно плетээн.

Штабтыг хууламга дүжүт ажаап алымкынын хууңу айттыргаларын тодарай чугаалапкан, даартаг кесир ажалдаагынын даалганын түс-түс харысалгалыг ажалда-ктылар берген.

Республика штавынын ажалыг көргө, бужу-лаа опе-ративтиг, дайынч бужу-биле тургусуан, хууңу шаламын фронтууун судалып туруп боду.

О. ПРГНТ.

«Шынын» корреспондентин.

КӨДЭЭ СОВЕТ БОЛГАШ АЖААП АЛЫШКЫН

«Тилдиге» — тараалаан совхоз. Оон тускай эртемни-дери, тараажылары болгаш ме-ханизаторлары бо чылым ба-гай эвес дүжүтү өстүрүп ал-ган. Ам ажалдаа хайыншы-кынын түдүктөз.

Тараа ажаап алымкынын чоруп турарынын дуга-йында айтыргыч кудэ Совет-тин сессиясына чугаалашкан. Ажаа совхоз директору ш А. Моргунов илеткенип дын-наан.

Совхоз бо чылым нингизи-биле 24,000 га тараа култу-рларын ажаап алып плай-ныг. Бо хуңерде 10200 ганы тавычалап кескен. 4193 га чө-ренин тарааны дөрт кестир-ген болгаш шугу 8500 ганын тараанын бастырган. 10,000 тонова ажыг тарааны келир чылдын үзенинне уруп ал-ган. Күрүнө шыгжамырыга 9370 тонова тарааны урган. Ол бодза планнын 52,9 хууу болуп. Совхозтун ком-байнерлери кескен шолуун бир гектарындан ортумаа-биле 12,7 центнер дүжүтү ап ту-рар.

Ажал-агынын төс бригад-ларында тараажыларын ам-дырал-чуртталганын кол ки-чээгенин салган болгаш таа-рымчалыг байдалы тургускан. Хоу тургаларында кескү агитацияны дерип кылган. Бригадаларда лекторлар, по-литинформаторлар, агитаторлар болгаш агиткультбригада гра-фик бугаар ажалдап турар.

Партия, көдээ Совет болгаш хой-нинтиг организациялары-нын ап чоруткан хөмчөгөри-нин түдүктөз ажаап алымш-кыныг күштү мөөнөн, брига-даларда масса-политиктиг ажал күштөгөш, мурунчы-ларын саны өскөн. Комбай-нерлер Ойлар Начын-оол, Кы-зыл-оол Бады-Хөө, Салчак Оюу-оол, Кызыл-оол Кара-оол, Монгуш Шир-оол болгаш өскө-даа механизаторлар хун норма-зын 1,5—2 катап ажыг кү-сөдип, штурвалды дыныг туутушаанар.

Көдээ Советтин эртен со-гулдаа согулган 25 депу-таттары совхоз бужурулгези-нин эң харысалгалыг учас-токтарында бужылган. Оон иштинде 14 киж дүжүт ажаап алымкынын кырыг-жыг турар. Ажаап алымкынын эгелээр билек 3 депутат бо-луктерин, 5 постуларын сал-быр азы-биле тус-тус тургускан. Олар ажалдаа ажалында ажалдын каныг чоруп турарын, шынарын ажалда бар четпестерин чай-ладарынын хөмчөгөри ха-маарышкан уаурутчуларынга тургузуп, хөрек апарган та-варылгада куусомга дынадып туралар.

Район Советинин депутад Монгуш Доржуа уаурутчан депутаттар боду, төп шала Күжүгет Серенин уауртканы депутат постубо багай эвес ажалдап келген. Төп шала техниканын чамдыг кандыг бир үрелишкенин ажал чок туруп бээр чорутун, саады

ДЕЛЕГЕЙ ХУННЕРДЕ

КНО-нуң Кол Ассамблеясының XXVII сессиясында

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Ында КНО-нуң Кол Ассамблеясынын ээчегил XXVII сессиясы ажалдаа эгелээн.

Сессиянын делегаттары кол-ла кичээгенин чөсөгөдөдөрн кийин дүжүрүлгө, тайбыны болгаш делегейге айыл чок чорукту быжыгалаарын, Чоокку Чөөн чүкте байдалын айттыргаларын, колониза-циян артышкынын болгаш сөөк-азы ылгаар чорукту үн-дөдөрн биле уузкаарынын ай-тыргаларын улаңдырып ту-рар.

Совет Эвилелини болгаш өскө-даа социалист чурт-тарын саналаанын бугаар чөсөгөдөдөрн дүжүрүлгө биле болгаш тайбыны база айыл чок болор чорукту бы-жыгалаары-биле холбашкан эң чугаа айтыргаларын Кол Ассамблеянын хун айтырымыга киирген.

КНО-нуң Кол Ассамблея-зын моон мурундагы XXVI сессиянын даргазы Индонезиянын дагышкы хөректер ми-нистри Адам Малин ол сес-сияны ажалдап тура эркен чылым делегей харылааларын-га дыка бурунгарлаашкынын чыл болгашын медеттэн. Ма-наа холбаштыг стратегтиг чөсөгөдөдөрн кызыгдалар дугайында совет-америк дүжү-ргалыг онзалат медеттээр хө-ректер деп, ол чугаалаан. Ол дү-жүрүлгө чоокку келир үеде чөсөгөдөдөрн дүжүрүлгө талазы-биле улам ханы дүжү-ргалыг чедип алырыга деле-гейи быжыгалап турар-дыр.

Польша Улус Республика-нын дагышкы хөректер ми-нистрини оралкыны Ста-нислав Трещинский Кол Ассамблеянын XXVII сессия-зын үзениде даргазы кылдыр чангыс үн-биле сон-гаан. Ол улут алаан хулааге-ге уауеуш Польшанын төлө-лөкчизин сонгаан чорук болза Польша Улус Республика-нын болгаш бүтү социалист чурттарын-даа бүтү делегей-ге тайбыны быжыгалаарынч-е улаңган демиг болгаш шит-пирлиг хөдөлүшкенин деле-гейде кайы хире үнелеп кө-рүп турарынын хөректин болур.

С. Трещинский делегаттар-га чүве чугаалаан, КНО-нуң Уставын бугаар Европада де-вискээр ажал-биле калы ажал-дажыганы кылып, айыл чок болор чорукту хандырамын боттандырып чорудаа согула-дыг нини-европа чөвүлөд ху-ралын белеткээрин чугула-зын айткан.

С. Трещинский анаа хол-баштыг таарымчалыг байдал-да болурун турар салын-хат делегейин бүгү районнарынга ам-даа четпейн турарын дө-дөдөрн.

Нгуен Тхи Биньниң медеглели

ПАРИЖ. (СЭТА). АКШ-тын түрүжүнүн уламында «дайын-га, политика-даа хамаарыш-кан айтыргаларын чангызы-даа шитпирлеттимен» — ич-чангаш чугаалажышынын дө-дөдөрн турар деп, Мурнуу Вьетнам Республиканын Рево-люстуг түр чазанын дагыш-кы хөректер министри, МВР-нин Революстуг түр чазанын Парижте чөвүлөд хуулаа тө-лөдөрн уаурутчуу Нгуен Тхи Бинь медеглээн, «Нгуен Ван Тхиуун чыгыр-ган дөдөдөрн болгаш Мурнуу Вьетнамга национал антип үш кезектен тургустунаа чазан тургузарын хулаа ужурут-деп, МВР-нин Революстуг түр чазанын төлөдөрн уау-руулаан.

Харааданчынын...

Торгалыг суурун адалаа чаагай үнел сулаа хой ине-тер болгаш хаанварже көр-гөн, хей не иштинде хөмчө-гөри. Социалист Күн-аңал-дын ийн дайыг Маздыш А. Гиталович «Тараа дуга-йында боду» деп чүтүп са-кып, тараа чип турган не-зек хаанварже үш улаа ү-дүп сымалдааган.

«Күш-аңалын хөдөү» сов-хозтун төп суурун төлөдөрн тараа-ла, тараа. Ында хаан-варже, ийетин сайан чугаала-ны берге, Чаагай үнел ар-бай, сулаанын чартыг суурун хаан, бызаанын доюнда баргаш хомуланчыг. Нинти-нин тараанынч сагыш салып, сула салдыгын мадарыг эгелери-биле чугаалаанын, хөм-чө ажал чорук утуудураган деп бээр. Моон алымкынын тараа каагазын аңалып ки-жилер өжөгөр ажалдап каар алам дикан чөдөр кылгалап турар. А тараа каагазынын бужу барыкчаларында ойшө-көн. Ында тараа каагазын Т. Беган айт мууун алган, эргалап чоруп турарынын үжүрү чүд? Совхозтун кол агроному В. Лабченко бо та-

Мурнуу Вьетнамда тулчуушкуннар

НЬЮ-ЙОРК. (СЭТА). Мурнуу-вьетнам патриоттар эрик камчыныг Куангтай мокуузада Сайгон шеригле-ринге уаур чедипкенин дайындапкан турар. Хосталга күштеринин район төвү Бато-ну ээле алганынч соода кол тулчуушкуннар ол моку-луң чоон таламында. Мурнуу Кыдат дайынч эренинче шал-кы берген.

Мурнуу Вьетамнын кыды-кы согуу таламында патриот-тар Куангтай мокуунун аңгы-аңгы кестеринде дайыныг ууеуу чөсөгөдөдөрн күштеринин артиллерия мокуу төвүнч кылдыргалыга олтуураган Сайгон шериглеринин турпу-тарын болап турар. Ол хоо-райын америк бомбардир-үгөр-боо октары бузуудулар кылдыр урөп каапкан. Тул-чуушкуннар ук хоорайын бодууда база соксайын ту-рар.

Куангтай мокууну америк бомбалаашкынар кол чөр бол-дурбушаан. Сөөлү хуңерде «В-52» самолёттарын Плейку болгаш Куангтай мокууларга халлаашкынылар алдөп тү-лөдөрн. Ында хосталга күш-тери чалга бужуруунун шө-көдөрн ойтур шала турар.

«В-52» самолёттар Сайгон чогууну дөсөгөдөрн бөм-балаарын ууеуулаан турар.

● **ХАНОЙ. (СЭТА).** Хос-тала күштери сентябрың 16-дан 18-ке чедир Куангтай мокуу шудуру тулчуушкун-нарын үзөккө дайынын быжыгалаанынчын 19 де-

Болгарияның Козлодуйда эң баштайгы атомнуг электростанцияны шалычпыс тууду турар.

Болгарияның Козлодуйда эң баштайгы атомнуг электростанцияны шалычпыс тууду турар. Алдыг беш чылды сөөл-зүредир оңк баштайгы ээлчэн амыгалагга хулаадып бээр. Атомнуг электростанцияны совет төлөвилелдер бугаар тууду, совет дериглелдер-биле дерип турар.

ЧУРУНТА: кол корпусту тууду турары. Аңза атомнуг реакторлар залы болгаш машина залы турар.

БТА—СЭТА-нын фотоу.

